

DOGMÁK ÉS HITTITKOK

A dogmák a szentírásból az egyházak által eredeztetett hitigazságok, melyek tömören, érthető módon foglalják rendszerbe a hittanítás alap-tételeit. Cövekek, mérföldkövek, iránymutatók, de egyben korlátok is, melyek rendeltetése a biztos tájékozódás és az eltévelyedés veszélyének kiküszöbölése az egyszerű hívő ember számára (is). A vallási vezetők szervezett üléseken (zsinat) fogalmazták meg, nagyrészt a korai középkorban. Céljuk a krisztusi örökség tisztaságának megőrzése, ezáltal a hit védelme. Mint minden korlát, **a dogmák is kettős hatással rendelkeznek: megvédi a szakadék veszélyeitől a gondatlan eltévelyedésre hajlamos embereket, ugyanakkor gátat is szabnak az őszinte javítási szándéknak és a reform gondolatoknak.** Erre a válástörténelemben számtalan példa akadt, melyek közül legjelentősebb a *reformáció* volt. Bármennyire is nemes a szándék és Szentlélektől való ihletettségre való törekvés, az emberi gyarlóság a szentírás örök értékű igazságait a legjobb szándék ellenére is torzíthatja. Így volt lehetséges, hogy keresztény felekezetek dogmái között ellentmondások keletkeztek. Ez még nem csökkenti a dogmák értékét és vallás szervező funkcióját, de felhívja a figyelmet az emberi tévedés lehetőségére. Fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy az emberi gőg az értelemre és a gondolkodás szabadságára hivatkozva senkit nem jogosít fel arra, hogy saját kénye kedve szerint értelmezze a hitigazságokat. De ugyanígy helytelen az a gyakorlat is, hogy az isteni kijelentéseket egyszer és mindenkorra lezártnak tekintő felfogással a hittanminősítő szempontok kritériumait nem teljesítő, túlhaladott „igazságok” korlátozzák a hit fejlődését, és mélyítsék a hit és az értelem között mesterségesen fenntartott szakadékot.

„A dogma az egyház által megfogalmazott hitigazságot jelenti, amely mögött fedezetként az egyház tévedhetetlenségének karizmája áll. A dogmatika tárgya tehát az egyház hivatalos hite. A dogmatikus megvizsgálja, értelmezi az egyházban megélt hitet és önértelmezését, továbbá vigyáz az egyházi hitvallásra, a hitbeli egységre. Eligazítást tud adni a híveknek az igazság keresésében, amikor kifejti és rendszerezi az egyház hitét. Ezt a feladatot tudatosan vállalta Gál Ferenc egész életében, minden megnyilvánulásában.” (Idézet Fila Béla Gál Ferenc teológiája c. művéből)

Ez az idézet jól érzékelteti a dogmák kettős hatását, nevezetesen a hitvallás és hitbeli egység őrzésének pozitív értékével szemben a **tévedhetetlenség tévhitének veszélyét, korábbi tévedések makacs konzerválását, szőnyeg alá söprését. Ennek egyik eszköze a hittitkok életre hívása volt**, mely az egyszerű és világos **Krisztuskövetés evangéliumon alapuló hitét** öncélú teológiai elméleti viták - embert, egyházat megosztó - tárgyává tette. Titok nem az, amit nem tudunk, hanem az, amit nem szabad illetékteleneknek tudni, mert ez valamilyen kárnak, vagy veszélynek lehet a forrása. Márpedig az ún. hittitkok megnyitása az értelem számára semmilyen kárral nem járna a hívő számára, ellenkezőleg a hit és meggyőződés megszilárdításának eszköze lehetne. Annál inkább szolgálja az ellentét érdekeit, mivel a homály a tévedés és megtévesztés az ő alapvető közege, - gondoljunk csak a tévedhetetlen egyház iszonyatos tévelygéseire és bűneire a középkorban (sötét babona, vérontás, vallásháborúk, búcsúcédulák, a pápaság erőszakos hatalmi alapállása, kölcsönös kiátkozások, a gondolkodók meghurcoltatása). Ami végső soron menyből kapott eszközöknek pompára és világi hatalomra történő átváltása volt.

Ezek után ki kell mondanunk, hogy a...

- Hittitkok a hitre jutás akadályai
- Hittitkok a hit erejének csökkentői
- Hittitkok a korábbi tévedések elpalástolói
- Hittitkok a korábban állított csapdák, melyek a hitre jutás útjában állnak.
- Hittitkok és presztízsz, a góg támaszai, az ellentét hatékony eszközei
- Hittitkok az erkölcs rombolói
- Hittitkok a személyes felelősség kikerülésének eszközei
- Hittitkok a hit megújulásának kemény akadályai
- Hittitkok a téves dogmák csapdáinak konzerválói, „magyarázatait”
- Hittitkok a torz Istenkép élön tartásának ellentét által őrzött eszközei.
- Hittitkok a hitetlenség és Isten tagadás legfőbb táplálói
- Hittitkok az értelem száműzésének eszközei a hívő emberek hitének védelmébenél.
- Hittitkok a tudomány és hit között az ellentét által létesített mesterséges szakadék fenntartásának segítői.

- Hittitkok a vallási vezetők kényelemszeretetének, szellemi monopóliumának eszközei
- Hittitkok a vallásos emberek hitbeli ismereteinek gyermekded meseszerű, a felnőtt felelősségét elimináló elemei, mély hitromboló ellentmondások élön tartói.
- Hittitkok Isten ígéreteinek, tanításának elutasítását, önfejű emberi tanok makacs presztízis szempontú káros élön tartását segítik.
- Hittitkok Isten bölcsességének, szeretetének és igazságosságának tagadói
- Hittitkok számúzik az élő hitet a gyakorlati életből, társasági beszélgetésekből
- Hittitkok az emberek hitének elemi iskolai szinten való konzerválói
- Hittitkok az élet problémáira, alapkérdéseire adandó hiteles, logikus és igaz válaszok akadályai
- Hittitkok az egyházak erkölcsi tekintélyének rombolói

Hittitkok valójában nem léteznek. Az emberi tévelygés és az ellentét szülte őket, mintegy jelzésként az emberi okoskodás zsákutcájának. Isten minden időben gondoskodott és gondoskodik az ember értelmi fejlődésének megfelelő szellemi táplálékról.

(A téma mélyebb tanulmányozására ajánljuk a honlapon található műveket, különösen a „Hittitkok megnyíltak” c. könyvet)